

De Ulebelt behaalde diverse vrij-statussen voor zijn schapen en geiten

Veilig en gezond lammetjes kijken

De Ulebelt wil de afstand tussen mens en dier verkleinen. De kinderboerderij toont met zijn vrij-statussen aan dat het contact zo veilig mogelijk gebeurt.

Op de Ulebelt komt de hele agrarische wereld samen: de kinderen kunnen er allerlei dieren aaien, lammetjes zien opgroeien en zien hoe hun voedsel geteeld wordt. Als natuur- en milieueducatiecentrum en kinderboerderij, heeft de Ulebelt met drie koeien, drie varkens, zeven schapen, elf geiten, 25 kippen en twaalf konijnen genoeg te bieden. Hiermee valt een hoop te demonstreren, vertelt Christel Jansen, coördinator van het agrarische gedeelte. Ze vertelt hoe ze, samen met de medewerkers en vrijwilligers, elk jaar zo'n 60.000 bezoekers een veilig en gezond

dagje uit bezorgt.

Wat doen jullie bij de Ulebelt?

"We geven voorlichting over duurzaamheid en milieuvriendelijkheid, en creëren meer begrip voor de biologische landbouw en veeteelt. We vinden dat de afstand tussen mensen en de agrarische wereld steeds groter wordt. Veel mensen, en vooral kinderen, hebben geen benul meer waar bijvoorbeeld hun karbonades vandaan komen, hoe ze aan hun melk komen, en hoe hun aardappelen geteeld worden. Hier kunnen ze het van heel dichtbij zien."

Dieren op een kinderboerderij hebben een belangrijke taak: ze leren kinderen over de agrarische wereld. Dat moet allemaal veilig gebeuren, vindt ook Christel Jansen van de Ulebelt in Deventer. Dat hebben ze daar goed begrepen. "Kinderen kunnen de geiten hier om de nek vallen. Dat kan alleen als het heel gezonde dieren zijn."

Hoe houden jullie rekening met de gezondheid van de bezoekers?

"We hebben veel publiek, dus er mogen geen zoönosen voorkomen. De kinderen kunnen de geiten hier als het ware om de nek vallen. Dat kan alleen als het heel gezonde dieren zijn. Gelukkig is er nog nooit iets gebeurd, maar als een kind na een bezoek op de Ulebelt ineens ziek wordt, dan moeten we wel kunnen aantonen dat hij het niet hier heeft opgelopen. Bijvoorbeeld omdat we vaccineren. Met het Keurmerk Zoönosen tonen we aan dat we er in ieder geval alles aan doen om

overdracht van ziektekiemen van dier op mens te voorkomen.”

“Toen het na de Q-koortsuitbraak verplicht werd om schapen en geiten afgesloten te laten lammeren, hebben we een quarantainestal gemaakt met een groot raam

“We zijn een centrum dat duurzaamheid propageert, dus moeten we ook duurzaam omgaan met onze dieren”

erin. Want niks is natuurlijk leuker dan naar jonge lammetjes te kijken, ze voor het eerst zien staan, lopen en drinken. Dat zijn de mooie momenten die iedereen graag ziet.”

Hebben jullie veel aanpassingen moeten doen?

“Heel veel dingen waren al geregeld, maar de vragenlijst van het keurmerk is dit jaar weer aangepast. Zo staat er nu een vraag in over papegaaienziekte. We hebben papegaaien en zijn bezig met nieuwe huisvesting voor de vogels. We zijn nu met de dierenarts aan het bespreken of we de nieuwe volière zo kunnen bouwen dat we ze bij een eventuele uitbraak van papegaaienziekte kunnen afsluiten van het publiek. Maar als dat betekent dat de dieren altijd achter plexiglas moeten, dan hoeft het niet meer, dan gaan ze weg. Ze moeten het nog wel leuk hebben.”

De Ulebelt is gecertificeerd vrij van CL, CAE en zwoegerziekte. Voor scrapie zijn de schapen erfelijk ongevoelig. Waarom zijn jullie daarmee begonnen?

“Toen we met de kinderboerderij begonnen moesten er meer dieren komen. Die hebben we destijds aangekocht, maar nog niet met het idee dat de dieren CL- en CAE-vrij moesten zijn. Door uitwisseling met andere kinderboerderijen was dat vaak wel het geval, omdat de andere kinderboerderij gecertificeerd was. We beseften dat als we in de toekomst meer dieren wilden uitwisselen, het belangrijk is om ook ziektevrij te worden. Daarom zijn we met verschillende certificeringsprogramma's van de GD begonnen.”

Hoeveel werk was dat?

“De schapen waren al zwoegervrij gecertificeerd en mijn voorganger heeft gelukkig

steeds ziektevrije dieren gekocht, dus er was niet zoveel aan de hand. De dieren werden getest en de uitslagen waren gunstig. Na een jaar kregen we de vrijcertificaten. En voor scrapie bleken alle schapen erfelijk ongevoelig, daarvoor kregen we de status scrapie-resistent.”

Hoe gaan jullie nu om met aanvoer?

“We proberen zo min mogelijk aan te voeren, maar de bok en de ram kopen we wel aan. Dat doen we van een ziektevrij bedrijf en we houden deze aankopen lang aan. Het gaat hier vooral om voorlichting, dus we fokken maar beperkt. Als we het doen, dan is het om kinderen te laten zien hoe het werkt. Soms verkopen we dieren voor het leven aan een andere kinderboerderij. Dan houden we, net als bij aankoop, de lijntjes zo kort mogelijk, zodat we weten dat het dier gezond is. We hanteren de vier woorden: kort, bekend, schoon en ziektevrij.”

Voeren jullie ook paratbc-onverdacht aan?

“Nu wel, maar achteraf gezien was het beter geweest om dat meteen te doen. Er zijn hier twee geiten doodgegaan, volgens

de dierenarts waarschijnlijk aan paratbc. We zagen in dat het belangrijk was paratbc-onverdachte dieren te hebben. Maar toen we twee jaar geleden nieuwe geiten wilden, viel het nog niet mee om die van een paratbc-onverdacht bedrijf te kopen. We kochten toen maar twee witte geiten en een Nubische geit van een paratbc-onverdacht productiebedrijf, maar dat bleek een hoop gedoe. De dieren waren niet gewend aan de drukte van de kinderboerderij. Ze zijn nu aardig aangepast, maar de volgende keer halen we weer dieren van een andere paratbc-onverdachte kinderboerderij. We zijn nu met de dierenarts aan het overleggen over hoe we het gaan aanpakken, want we willen geen problemen meer met paratbc.”

Wat doen jullie nog meer om de dieren gezond te houden?

“Allereerst proberen we ziektevrij te fokken, maar je kunt niet alle ziekten wegfokken. Je hebt niet altijd alles in de hand. Daarom vaccineren we als we kunnen, bijvoorbeeld tegen blauwtong en Q-koorts bij de runderen, geiten en schapen. Hoewel we vanaf nu alleen nog maar ziektevrije dieren aanvoeren, kunnen we nog steeds wel besmet raken. Daarom is vaccineren zo belangrijk. Daarnaast

zijn we een centrum dat duurzaamheid propageert, dus moeten we ook duurzaam omgaan met onze dieren. Afvoeren doen we als ze ziek zijn, maar we proberen ze ook zo lang mogelijk te benutten.”